

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1911. május 14.

111. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor.
Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egy hónap 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

A képviselő-testületi választás.

Fiume, máj. 13.

Amikor március 8-án a képviselő-választáskor a fiumei választópolgárok többségének bizalmát Vio Antal nyerte el, aki programjában a békét hangoztatta a kormány és város közt, mindenki tudta, hogy ezzel a választással megpecsételődött az eddigi rappresentanza sorsa. Amint hogy ez természetes is. Az elfajult fiumei közállapotok néhány lelketlen ember harci kedve miatt a várost a tönk szélére állíthatták volna, ha idejekorán nem bontja ki zászlaját egy új párt, a Lega autonoma, a békét tűzve ki céljául és szeretetteljes együttműködést hirdetve a hazafias magyarság és olaszság közt. És a feloszlítás, melyet mindenki várt, nem soká késett.

A feloszlított rappresentanza helyébe hétfőn választja meg Fiume új képviselőtestületét. Ez a választás senkit sem talált előkészületlenül. Tudta mindenki ebben a városban, hogy tovább e rejtett harc a magyarság és a magyar állam ellen nem tarthat, különben össze-roppan Fiume közigazgatása és gazdasági helyzete. És most, régi fiumei szokás szerint két nappal a választás előtt a két városi párt teljes erővel felvonul a küzdelemre. Hetekig tartó megbeszélések után megtudtuk, kiket tart érdemessé a két párt, hogy Fiume sorsát a rappresentanzában irányítsa. A régi, hitelét veszített autonom-párti lista majdnem ugyanazokat kívánja ismét be-

ülni a képviselőtestületbe, akik eddig is tagjai voltak annak, vagy legalább is helyeselték ezek magatartását. A lista élén ott diszeleg Baccich Icilio neve. Hátha ismét ezekre az emberekre bizzák közügyeink intézését, mit értünk el a rappresentanza szétkergetésével? Hiszen akkor ismét a harc folytatása következik.

Am nézzük a Lega autonoma jelöltjeit. Olyan nevekkal találkozunk, akik nemcsak az egyéni tiszteletet vívták ki maguknak, de a város érdekét, fejlődését, felvirágzását tartják szem előtt a régi, megbízható, igazi fiumeiek. Ez a párt a magyarságot is méltó egyénekkal óhajtja képviseltetni a rappresentanzában.

A békének most már szilárd talajra kell találnia a városban, mert a város közügyei az országot is elsősorban érdeklik. Egyik fővárosi lap éppen a tegnapi számában foglalkozik a városi választással, — e cikket lapunk más helyén szó szerint közöljük — higgadtan, tárgyilagosan és tényszerűen megvilágítva a helyzetet.

És ha egy egész ország meleg érdeklődése kíséri Fiume sorsát, vajjon nekünk fiumei magyaroknak, akik első sorban éreztük a régi autonompárt minden üldözését és a választói névjegyzékekkel üzött visszaéléseit, nem-e kötelességünk minden erőnkkel ellenségeink letörésében és a régi Augias-istálló kitisztításában részt venni.

Erre a fontos kérdésre választ ad

— Drága? — kérdezte a Károly bácsi felesége a sógorasszonyát.

A háziasszony vállalt vont.

— Oh nem . . . Fontja 12 krajcár.

— Berlinben csak 11 krajcár fontja . . .

— mondta a Károly bácsi felesége.

— Hát az igaz, hogy itt egy kicsit drágább az élet, de hát azért lakik az ember a zöldben — tudakoskodott Erna.

— No csak hogy Berlinben nem is kapják azt, amit itt. A hus, a főzelék, a szárnyas — minden friss és nem két-három napos, mint Berlinben. De hát mit nézegetsz te ott Erna? — szólt rá a háziasszony beszédközben a lányára.

A fiatal leány egészen kihajolt a veranda korlátján és hosszasan nézte az utat. Mikor az anyja rászólt, hirtelen visszafordult és könnyedén, odavetőleg válaszolt:

— Oh, semmi mama! azt hiszem, egy koldus jön erre.

— Már megint! — szólt a háziur, könnyedén felemelkedve és az utra tekintve.

És csakugyan. Az uton egyenesen a veranda felé egy viharvert, ráncosképu ember közeledett a napégette, poros országuton, rongyos ruhában, félretaposott, agyonfoltozott cipőkben. Kezében nagy görcsös botot fogott,

hétfőn Fiume választópolgársága.

Az új képviselőtestületre kétségkívül nagy és fontos munka vár s ehhez az első buzdítást hétfőn kell megadni. Magyar és olasz honpolgár között béke legyen s egyesült erővel hatalmassá kell tenni *Fiumét*. A feloszlított rappresentanza ezt elmulasztotta céljának elismerni, a Lega autonoma jelöltjei viszont csak ezt s nem az áldatlan, hiu személyi harcot akarják.

Ezért cselekszik hétfőn önmaga érdekében minden hazafias magyar és olasz, ha megfontolva az eseményeket, felkiismerete szerint a békét, a munkát, a haladást kívánja s diadalhoz juttatja azokat, akik ezért kérnek mandátumot a polgárságtól.

Furfangok.

A nagyobb lapokban van egy rovat a legrejtelmesebb és legelőkelőbb, amelybe a külpolitikai híreket töltik bele. Nagy furfangal készül ez a rovat. A jó öreg könyvatosok kapnak és leadnak rengeteg távirattömeget az isten háta mögött levő eseményekről, a felelős szerkesztő előkeríti legmeghittebb munkatársát, az ollót, kinyírálja az egymásnak ellentmondó, egymást megcáfoló táviratokat, a kinyírt papirostömeget rásózza egyik ráérő munkatárs nyakára, aki elsőosztályú cikket küteles összetakolni az anyagból. Mivel pedig ritka ember, kevés újságíró van tisztában az El-pasói (Texas), tangeri, Hong-ho—koangcsi viszályokkal, ugyancsak keservesen izzad a derék munkatárs, míg

amelyre nehézkesen, fáradtan támaszkodott.

— Tubeléktől jött ki, — mondta Erna, — azt hiszem, egyenesen hozzánk jön. Ugyebár adunk neki valamit?

— Hogyne!

— Természetesen adunk neki!

Szólt a társaság kórusban. És az urak azonnal tárcáik után nyultak és aprópénzt kerestek benne.

— Segíteni kell a szegényeken, ahol csak lehet — mondta Károly bácsi. — Mindig mondom a feleségemnek, hogy sohase engedjen el koldust adomány nélkül az ajtajából.

— Na én nem is teszem — szólt az asszony — ha semmi egyéb nincs kéznél, de egy pár fillér mindig akad.

— Én mindig boldog vagyok, ha adhatok. Itt van már az az ember, Erna?

— Igen mama, itt van már és valamit enni kér.

A leány kérdőleg nézett anyjára.

— Oh, ha valamit ennem adnának nagyságos asszonyom, — hangzott egy fájdalmas, esdeklő hang — olyan nagyon éhes vagyok.

— Enni, — szólt a háziasszony, — enni, — igen — de én nem főztem, csak éppen magunknak.

„A Tengerpart“ tárcája.

A koldus.

Gyönyörű szép nyáruatói nap volt. Az ég felhőtlen tiszta kékje szinte sugárzott a kis villatelep felett; a csönd lágyan elringatta a teltet és mondhatatlanul jól esett élni, látni a fényt, érezni a meleget és a föld termékenységének friss illatát.

Mégis csak gyönyörűség az élet. Különösen egy árnyékos verandán, jó társaságban, feleséges ebéd mellett ülve.

És a társaság nagyon kedélyes volt, az ebéd pedig a feleségesnél is jobb.

A levest éppen elhordták és az inas a halat szolgálta fel.

— Friss tengeri hal — dicsekedett a házi asszony — csak ma reggel érkezett.

— Na ebben a legszegényebb embernek is része lehet — szólt a háziur vállvonogatva.

— Ha megtudja fogni — szólt az egyik vendég lakonikusan és egy jókora darabot szedett a tányérjára.

— Károly bácsi mindig olyan szellemes — vihogott a szőke Erna.

— Az idősebb hölgyeket a dolog háztartási része érdekelte inkább.

a „kopf“-ot — így hívják ujságírói nyelven a bevezetést — megkölti és kellő sorrendben ragasztja fel a táviratokat.

Másnap aztán szegény olvasó kóvályog a rettenetes cikk sorai közt és csudálkozik, hogy nem ért belőle egy jótányit sem. Pedig igazán nem ő a hibás, hanem az ujságíró, ki olyan diplomatikus érthetlenséggel írja meg a magyarzó kopfot, hogy abból emberfia meg nem érti, mi történik Marokkóban vagy pedig Mexicóban, min vált jegyzéket Kína és Oroszország. A külpolitikai rovatvezetőnek is csak meg kell azonban bocsájtani a balladai homályt. Voltaképen ő sem hibás. A távirati irodák olyan bődületes értelmetlenségekkel árasztják el a redakciókat, hogy abból a legkiválóbb kombináló erő sem érti meg mi a valóság, mi a tény.

Ez ugyan belső dolga az ujságoknak a féle kulisszatitkok, amelyek mellőztetése mindig illuziórontó. El kell azonban mondani ezeket, hogy megérthessük, miért nem látjuk tisztán, miért nem értjük meg a most a legégetőbben aktuális külpolitikai bonyodalmakat.

Egyszerre három oldalról fenyeget háborus veszedelem. A marokkói szent háboru, melyet a franciák próbálnak elfojtani, az európai egyensúlyt veszélyezteti. A Kína és Oroszország közti vízálykodásnak állítólag a pestistől való rettegés az oka. Hogy Mexico és az Unio miért néznek farkasszemet, azt Japán furfangjával magyarázzák és a dollárkirályok hatalmi érdekével. Így tudósítanak legalább a távirati irodák.

Néha felkerekedik aztán egy-egy vállalkozó szellemű riporter és kimutatja, hogy nem olyan fekete az ördög, amilyenre festik. A Times kiderítette, hogy Kínában nem is öltött olyan nagy mérveket a pestis, hogy orosz beavatkozásra lenne szükség. Kiderült, hogy Mexicóban nem is olyan rettenetesen veszedelmes a forradalom és a marokkói szent háboru vérengzése, a francia csapatok lemeszárlásáról szóló színes leírások a félhivatalos fantáziák gyatra szüleményei.

Ha Franciaország bele akar kötni Mexicoba, Oroszországnak egy kis kínai földre fáj a foga, az Unio nagy gyárosai Mexicóban akarnak piacot teremteni, világgá röpitett a furfangosan működő diplomácia néhány vad, rémes hirt forradalmárokról, szent háborukról, pestises pusztításokról. Így aztán megadódik a jogcím fegyveres beavatkozásra, amit rendszeren az okkupálás és annektálás követ. Az

— Oh csak egy falatot! — hangzott újra az esdeklés.

— De hát igazán nincs semmi maradékunk.

— Ne, add oda neki, — mondta a háziur és egy pénzdarabot nyomott az Erna kezébe.

— No itt van Károly bácsitól is egy krajcár, — szolt az asszony, — de most inár elég!

— Adj neki egy pár zsömlét is, — mondta az anya a kenyeres kosarat lányának nyujtva.

— Hogy örült neki, — lelkesedett Erna az asztalhoz visszalépve, — de igazán nagyon éhes lehetett szegény, mert mindjárt beharapott a zsömlébe.

Hát igazán kellemetlen, hogy az ember nem adhat mindig valami enni valót, de hát hiszen az ember nem főzhet többet csak azért, mert egy koldus vetődhetik be.

— Pedig hogy esdekel szegény, — mondta Erna elgondolkozva.

— Eh, végre is kapott két krajcárt, — mondta a háziur.

— És két zsömlét, — tette hozzá a háziasszony.

Aztán hozzáláttak ismét a tengeri halhoz, amelynek felét a pecsenye előtt az inas levitte a cselédszobába . . .

európai közhangulat rémeket lát s a filantrópok segítségért kiáltoznak és valósággal belekényszerítik a földéhes hatalmasságot a beavatkozásba. És az hagyja magát kényyszeríteni.

Ilyen ravasz célokra használja a sajtót a furfangos diplomácia. Azért nem kell megijedni olyan nagyon a mexicói forradalomtól, a marokkói szent háborútól és a kínai pestistől. Csak furfangok ezek, nem komoly veszedelmek.

UJDONSÁGOK.

— A választási igazolványok átadása.

A hétfői községi választással kapcsolatban újból felhívjuk a magyar választókat, hogy igazolványaikat a választás előtti utolsó napon, vasárnap okvetlenül átvegyék. Erre való tekintettel a városház második emeleti 11. számú szobájában egy városi tisztviselő holnap délelőtt tíz órától délig szolgálatot tart. Azok, akik igazolványaikat holnap nem vehetnék át, a választás ideje alatt is kérhetik azok kiadását. A tanács intézkedése szerint a városi választók városház kisebb üléstermében, az alközségi pedig a számvevőség hivatali helyiségében kérhetik igazolványaik átadását.

— Újabb jelölések az autonompártnál.

Az autonompárt tegnapielőtti értekezletén városi képviselő-testületi tagoknak a többi között Branchettat, Cussart, Della Mottat és Holtzabecket is jelölték. A nevezettek azonban a jelöltséget nem fogadhatták el, mire a pártvezetőség helyükbe Depoli Paszkvált iskolaiügyi bizottsági tagot és Tuchtan Olivo dregherást jelölte. A párt jelöltjeinek névsora azonban a lemondások folytán nem teljes.

— Az olasz fiatalok jelöltjei. A hétfői községi választáson a „Lega Autonoma“ s az autonompárt jelöltjeinek listáján kívül még egy harmadik is fog szerepelni. A harmadik listát a fiumei olasz fiatalok bocsátotta ki, akik mai nyilatkozatukban Cussar Lajost, Garofolo Izidor dr.-t, Gigante Rikárdot és Sirola János tanárt jelölték representantéknak.

— Katonai szemle. Daempff Henrik vezérőrnagy, a 82-ik honvédegyalozred dandárparancsnoka tegnap Fiuméba érkezett. A vezérőrnagy a nagykanizsai 20-ik honvédegyalozred itt állomásozó századát ellenőrizte. Megtekintette a gyakorló és a löteret, továbbá a kaszárnyát s a vizsgálat befejezése után a tapasztalt rend felett teljes elismerését fejezte ki Glatz Viktor százados, a század parancsnoka előtt. Daempff ma reggel utazott el s a pályaudvaron Glatz százados vezetésével a fiumei honvédtisztek jelentek meg.

— A városi választás Fiumében. A „B. H.“ írja: Május 15-én választják Fiumében az új városi képviselő-testületet. Ez a választás nemcsak azért fontos, mert a város autonómiájánál fogva a representanzának nagyobb hatásköre van, mint a többi magyar városok képviselő-testületének, hanem azért is, mert most fog eldőlni, vajjon a város tovább is folytatja-e azt az áldatlan csak azért is harcot a kománnyal, melyből semmi jó sem háramolhat a lakosságra, vagy pedig végre rálép a békés fejlődés útjára. A választási harcban két tábor áll szemben egymással: az eddig uralmon levő szélső olasz nacionalista Associazione Autonoma s a magyarság iránt nemcsak pusztá szimpátiával viseltető, hanem vele valóssággal és őszintén testvériesülni óhajtó Lega Autonoma. Ez utóbbi a legújabb időben keletkezett politikai egyesület, melynek alapítói éppen a másik pártból kilépett mérsékelt fiumánók köztük a volt podeszta is. Az eddig tömör egységnek hitt olaszság illetően kettéválása nagyon tanulságos példában igazolja április 14-iki vezércikkünk abbéli állítását, hogy az eddig uralmon levő túlzó radikális olasz párt nem igazi képviselője az autohton fiumánók érületének.

Fiumében ugyanis nagyon sok már a

bevándorlott, tehát idegen olasz, akik azonban az olasz nyelv báránybőrében nemcsak hogy észrevétlenül elvegyültek a gyanutlan fiumánók között, hanem a Municipióban uralomra jutván, valóságos független olasz köztársaságosdítj kezdtek játszani s nyílt harcba szálltak a magyar államhatalommal s üldözték nemcsak a város magyar és horvát lakosságát, hanem magukat a magyarbarát fiumánókat is. Ezek a nagy olasz Pop-Csicsók állandóan kongatták a vészharangot, mindenben és mindenki ellenességét látták, mindenkivel hadakoztak s hallatlan terrorjukkával végre is mindenkit ellenségükké tettek. Szerencsére a józan olasz elem még idejében belátta, hogy ezen a lejtőn tovább haladni — a fiumei olaszság teljes pusztulása nélkül — nem lehet, mert az eddig követett intranzigens olasz politika vagy irredentizmus s akkor ha záarulás, — vagy ha nem az, akkor céltalan és oktalan, tehát határos az örültséggel. Végre is a fiumei olaszság teljesen el van szigetelve nyelvokonaitól, magának a város lakosságának is csak kisebbségét alkotja s így eddig is csak a magyar államhatalom támogatásával s a magyarság szimpátiája révén taríhatta fenn magát s ha az elvakult demagógok szavára hallgatva még ezt az egyetlen támogatóját és barátját is ellenségévé teszi, akkor igazán csakis magára vessen, ha a töle provokált egyenlőtlen harcban ő marad a vesztes.

— Egy beküldött levél. Korcsmáros Nándor hírlapíró ur, a „Művész-esték“ rendezője a következő levelet juttatja hozzánk:

Tek. Szerkesztőség!

Kérem, szíveskedjék leveletem nagybecsült lapjában közzétenni.

„A Tengerpart“ péntek este megjelent számában hosszabb tudósítást közöl a Fiumei Szinpartoló Egyesület intéző bizottságának f. hó 11-én megtartott üléséről.

Az ülés napirendjét mindenki ismeri, „A Tengerpart“ pénteki közleménye egyébként erről szintén nem titkolódzik, így közvetlenül foglalkozhatom a kérdésnek azon részleteivel, amelyek velem kapcsolatosak és amelyek a tárgyalás szikrázó hangulatában fölázott tényállásnak néhol hiányos köntösébe fektetett igazság érdekét jelenti.

A Tengerpart tudósítója cikkének egyik részén azt írja, hogy én a szinpartoló bizottság ülésén kijelentettem, hogy a Fiumei Estilapban megjelent cikkeivel nem azonosítom magamat.

Hát kérem, én is jelen voltam, úgy emlélek, azon az ülésen, amelyben beszéltem is. Engedje meg tehát az én kedves kollegám, hogy én most mint ujságíró „regisztráljam“ sajtó szavaimat, melyet lehetetlen volt végig nem hallgatnom. Úgy halottam, hogy ezeket mondtam:

„Mielőtt a feltett kérdésekre válaszolnék (Szegő ügyvéd ur néhány kérdéséről van szó) szükségesnek tartom kijelenteni a következőket: Murai Jenő ur egy K—s N—r címen valószínűleg hozzám intézett, a szerkesztői üzenetek rovatában megjelent nyilatkozatában azon célnak rejlik, hogy a Fiumei Estilapban megjelent közleményeket én sugalmaztam volna. Ez ellen a feltevés ellen tiltakozom. Az én helyzetemben izléstelennek tartok minden véleménynyilvánítást és semmiféle újságközleménnyel, még a „Fiumei Estilap“-ban megjelent közleményekkel, tartalmazzák azok akár az én legsajátabb véleményeimet az ügyről, sem azonosítom magamat.“

Leveletem megküldöm „A Tengerpart“ és a „Fiumei Estilap“ szerkesztőségeinek.

Fiume, 1911. május 13.

Kiváló tisztelettel:

Korcsmáros Nándor.

— Fiumei intézmény pécsi mintára. „P. N.“ írja: Néhány hónapja Pécssett járt Bellich György Fiume városi katonai nyilvántartó, hogy rendőrségünk bejelentő hivatalát tanulmányozza. Bellich már ittjártakor a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozott a mindenképpen modern, mintaszerű bejelentési hivatalunkról, mely Kenedi Géza tiszteletbeli fogalmazó szakavatott vezetése alatt áll. A fiumei kiküldött távozása előtt magához vette a használatos összes formulákat és tovább utazott, hogy a többi városok bejelentő hivatalait is megtekintse. A napokban aztán Fiume város tanácsa átiratot intézett

Nendtvich Andor polgármesterhez, melyben köszönetét fejezi ki azért az udvarias, előzeny fogadtatásért, melyben a kiküldött tisztviselőnek itt része volt. Egyben pedig kifejezést adnak elismerésüknek a pécsi bejelentő hivatal fölött, amelynek mintájára fogják saját bejelentő hivatalukat is szervezni. Szóval egy pécsi intézmény, melyet követésre méltónak talál Fiume városa is.

— **Művész-esték.** Ma este Varney angol zeneszerző „Báránnyak” operettjét mutatják be. A fő női szerepet *Kornai Berta* játssza. A darabot holnap, vasárnap megismétlik.

— **A kikötőből.** Május 13. *Érkezett:* „Brittania” olasz gőzös Velencéből, üresen; „Duna” magyar gőzös Akyabból, 57,771 zsák rizszel; „Zoe Cosulich” osztrák gőzös Polából üresen; „Gallipoli” olasz gőzös Bariból, 200 kosár gyümölcsrel; „Baron Beck” osztrák gőzös Velencéből üresen; „Palacky” osztrák gőzös Konstantinápolyból, 480 tonna búzával és 1400 zsák korpával; „Bosnian” angol gőzös Liverpoolból, 1000 hordó vitriollal, 70 tonna bádoggal, 40 bál üres zsákkal és 20 tonna vegyes áruval; „Eugenia” osztrák gőzös New-Orléansból, 24,564 drb. dongával, 8317 drb. rézzel, 300 bál gyapottal, 711 drb. géppel és 252 zsák kávéval.

Indult: „Stefánia” magyar gőzös Londonba, 940 tonna fával, 400 tonna cukorral, 10 tonna liszttel, 50 tonna papírral, 20 tonna sóval, 100 tonna árpával és 190 hordó fakivonattal; „Melpomene” osztrák gőzös Konstantinápolyba, 50 tonna cukorral, 20 tonna rizszel és 54 láda üvegáruval.

— **Második vágány a budapest—adony-szabolcsi vonalrészen.** A Máv. beruházási előirányzatába egymillióöttszáz ezer koronát vettek föl a budapest—fiumei vonal budapest—adony-szabolcsi részének második vágánya kiépítésére. A terveket már kidolgozták és rövid időn belül megtartják a közigazgatási bejárást. A fiumei vonal forgalmi viszonyai ezzel az új beruházással kissé javulni fognak.

— **Az indiai rizstermés eredménye.** Calcuttai konzulátusunk jelenti: A legutóbbi rizstermésről az indiai kormány a következő adatokat tette közzé: A bevetett terület 57,852,000 acre volt (a múlt évben bevetett területtel szemben 367,000 acre, vagy 0,5%-al kevesebb) a rizstermés 554,029,000 cwt.-ra rugott (a múlt évi eredménnyel szemben 3,107,000 cwt. vagy 0,6%-al hanyatlás). A hanyatlás az alacsony rizsárakkal áll összefüggésben.

A rizskivitel millió cwt.-ban a külföldre a következő volt: Burmából 1909-ben 25,25; India egyéb részeiből 9,01; 1910-ben Burmából 34,76; India egyéb részeiből 10,64 millió cwt., vagyis összesen 34,26, illetve 45,40 millió cwt.

— **Meglopott kivándorló.** *Perissich* Ferenc 29 éves földműves tegnapelőtt ideérkezett, hogy Amerikába utazzék. Ogulin és Fiume között való útjában valamelyik állomáson észrevette, hogy 200 koronát tartalmazó pénztárcája eltűnt. A kivándorló Fuzsinén jelentést tett a csendőrségnek a lopásról.

— **Vádloból vádlottak.** Mintegy két évvel ezelőtt *Világi György* vasutas a via Risorta 38. számú házában összeveszett *Pap Lajos* nevű sógorával s olyan verekedést rögtönöztek, hogy 5 rendőrnek kellett közbelépnie. A két verekedő és feleségeik azonban ellenálltak a rendőröknek, akik valamennyit be akarták kísérni. Dulakodás közben a férfiak és az asszonyok megsebesültek, mire Világi és Pap testi sértés miatt feljelentést tettek a rendőrök ellen a járásbírósnál, ahol tegnap tartották meg a tárgyalást. A tanuvallomásnál kitűnt, hogy a rendőrök nem bűnösök, sőt a verekedők támadtak rájuk. A járásbírósnak minthogy hatóság elleni erőszak büntetést látta fenforogni, az iratokat a törvényszékhez helyezte át.

— **A rizsgyár osztaléka.** A Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár r. t. igazgatósága az 1910. üzletév után 170 K — 17% osztalék fizetését fogja javasolni a közgyűlésnek úgy, mint tavaly.

— **Egyházi statisztika.** Olaszországban, eltekintve Róma városától, annak templomaitól, papjaitól és egyéb vallásos intézeteitől, összesen 306 püspöki székhely van, 5000 magasabb rangu pap, 20,500 plébánia templom és 2000 kápolna, 43,500 világi pap, 4900 klastrom,

1078 r. kath. kollégium és konviktus és 300 szeminárium. Van még ezenkívül 2200 oratórium. Az egyházi vagyont, az egyházi ügyeket a papokon kívül még mintegy 21,000 ember intézi. A lelkészek 8272 intézetnek állnak az élén és van még 2000 gyermekmenhely, 1850 klerikális egyesület, 513 r. kath. fogyasztási szövetkezet és 300 papi takarékpénztár. Az egyház szolgálatában él 420 könyvkiadó. Van 540 klerikális lap és folyóirat. Így állítja össze ezt a statisztikát a „Frankfurter Zeitung”.

— **Kiásott csontvázak.** Lovrana fürdőhelyen a napokban ásás közben a temető közelében emberi csontokra bukkantak. Tegnapi három teljesen ép csontvázat ástak ki a földből. A hatóság egyelőre betiltotta az ásási munkálatokat s bizottságot küld ki a helyszínre. Az említett hely jó messze van a temetőtől és senki sem tudja, kik temethették el ott a holttesteket.

— **Az Austro Americana kimutatása.** Az „Austro-Americana” hajóstársaság igazgatósága most tette közzé a folyó év három hónapjának forgalmi kimutatását. A jelentés szerint a társaság 1911. évi január, február és március havi bevétele a múlt évi hasonló időszak 6,846,565 koronájával szemben 7,262,433 K, az emelkedés tehát 415,868 koronát mutat. A társaság hajói ugyanezen idő alatt 381,680 tengeri mértföldnyi utat tettek meg, míg tavaly a három első hónapban csak 366,889 tengeri mértföldet futottak be. A különbözet tehát 14,791 tengeri mértföldet tesz ki a folyó év javára.

— **Kertmegnyitás a Deák-szállóban.** A Deák-szállóban ma nyitják meg az izléseken átalakított kerthelyiséget. Ez alkalommal a 79. gyalogezred zenekara hangversenyez. A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Belépti díj 50 fillér.

— **Kirándulások a tengeren.** Holnap vasárnap, f. hó 14-én az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Sirály” termes gőzessel délelőtt 8.45 Noviig és d. u. 2.30 kor Noviig, visszajövet Indulás Noviból d. u. 6, és Cirkvenicából 6.40-kor, E kirándulásra külön menettérti jegyeket bocsátanak ki 1.50 kor. leszállított árban és azon napra való rvényességgel, amelyen megvették; e jegyek az azon napon belül induló mindegyik hajóra érvényesek és feljogosítottak este a kiránduló hajóval való visszajövetelre is.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzessel indulás Fiuméből d. u. 2.30-kor; menet Volosca, Abbázia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Lovranából d. u. 6.30, Ikából 7.—kor és Abbáziából 7.30-kor. Menetdíj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Portoré- és Bakariba az „Abbazia” gőzessel d. u. 2.30-kor menet és esetleg jövet Urinj érintésével; visszajövet indulás Buccariból este 7.—, Portoréből 7.20 órakor. Menetár 80 fillér személyenként.

Abbáziába a „Szamos” és a „Stefánia” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8.30 órakor. Este 8-kor külön hajó is fog Abbáziából indulni. Menetár oda-vissza 1.20 korona személyenként.

Fiuméből Abbáziába omnibus vonal a „Istriano” és „Hrvat” gőzösekkel Indulás Fiuméből d. e. 7.45, 9.45, és 11.45 órakor, továbbá d. u. 1.45, 2.45, 3.45 és 4.45 5.45-kor. Visz-

HRVATSKO PAROBRODARSKO DRUŽTVO U SENJU.

A t. c. közönséget ezuton is értesítjük, hogy mátoí,
szombattól, máj. 13-ikától kezdve
a társaság gyorsgőzöse, a

„PETAR ZRINSKI”

Fiuméből d. e. 7¹/₂, 9¹/₂, 11¹/₂ és d. u. 2¹/₂,
4¹/₂ és 6¹/₂ órakor.
Abbáziából 8¹/₂, 10¹/₂, és d. u. 1¹/₂, 3¹/₂, 5¹/₂
és 7¹/₂ órakor.

A menetjegy ára személyenként 20 fillér.

Az igazgatóság.

A tavaszi idenyre

megérkeztek már az összes újdonságok női ruhaszövetekben, selyemárakban, diszsinorokban betétekben
□ stb. stb. □

Ezenkívül a következő alkalmi árakat nyújtjuk, a míg a készlet tart:

Ruhaszövetek, sávósak és karirozottak dupla szélesen 80 f.-tól 1.20 Tiszta gyapjuszövetek minden divatszínben, méterje K. 2.—

Ruhavászon divatszínben méterje K. 1.—

Voil de laine, tiszta gyapju méterje 68 f.-tól 1 K.-ig

Voil de coton garantált színek méterje K. —.50

Fekete satin alj volant-al darabja K. 3.50

Csipkefátyol, automobilra darabja K. 1.30

Himzett plüs asztalterítők darabja K. 11.—

Bon fames volant-al himzett túl darabja K. 7.55

Ágyelők, smyrna utánzat rojtokkal darabja K. 4.—

Női ingek, kézzel himezve darabja K. 3.—

Damaszt kávégarnitúra 6 szalvétával K. 3

Hosszu à jour harisnya párja K. 1.—

Keztyük utánzat bőrből párja K —.50

Nagy tétel fiu alsóruhákban 3 sorozat à 90 K. 1.— és 1.10

Voilbluz, legujabb alak darabja K. 3.50

Szövet- és perkalinminták bérmentve.

M. WEISS

áruháza

FIUME, Corso II

Trieste, Corso 9.

Szabott árak!

Egy jó forgalmu éjjeli kávéház betegség miatt olcsó áron azonnal eladó. Cim a kiadóhivaialban.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDIT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vérmedence idült hurutjainál huygkő- és fővény képződésnél, a légutak és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásunak bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumei főraktár FRANC JECHEL, cégnél.

szajóvet Abbáziából d. e. 8.45, 10.45, d. u. 1.45, 2.45, 3.45, 4.45, 5.45 és 6.45-kor.

Kedvezőtlen időjárás esetén a társaság fenntartja magának a járatok számának leszállítását. E hajóra érvényes menetjegyek csakis a gőzhajón 20 fillér árban válthatók.

Kedvezőtlen időjárás esetén a társaság fenntartja magának a járatok számát leszállítani.

A kivándorlók hazaküldött pénzei. A Társadalmi Múzeum összegyűjtötte a kivándorlásra minden irányba vonatkozó adatokat. Arra a kérdésre, hogy mennyi pénzt küldenek az Amerikába kivándoroltak hazájukba, ez a statisztika a következő felvilágosítást adja. A magyar Amerikában nemcsak munkaképességéért, hanem értelmiségeért, szorgalmáért és megbízhatóságáért is kedvelik és épp ezért sokat keres. A magyar kivándoroltak által hazaküldött pénzek fejenként és évenként átlag 250 dollárra, tehát körülbelül 1300 koronára rúgnak. Sőt az Egyesült Államok nyugoti részein foglalkoztatott munkások fejenként és évenként 400 dollárt, azaz 2000 koronát küldenek haza. Newyorkból aránylag a legkevesebb pénz érkezik Magyarországra, aránylag a legnagyobb összegek Pittsburgból és Clevelandból jönnek.

Elfogott hajótolvaj. *Pesenczi Gyulát*, az Osztrák Lloyd hajóstársaság Fiumében tartózkodó „Nippon” gőzösének gépészét a rendőrség ma éjjel letartóztatta. A letartóztatás azért történt, mert a gépész több száz korona értékű gépkatrészt lopott el, melyet *Radwani Mihály*nak, a „Roditelli” bárka tulajdonosának kínált 40 koronáért megvételre.

A Lloyd új palotája. Triesztből jelentik: Az osztrák Lloyd igazgatósága trieszti palotáját négy millió koronáért a trieszti községtanácsnak megvételre ajánlotta, minthogy Trieszt városa már régóta új városházát akar építeni. A Lloyd ajánlatát a polgármester a városi tanácsnak és az építészeti hivatalnak adta át véleményezés céljából. A Lloyd-társaság igazgatósága függetlenül attól, vajjon jelenlegi palotáját megveszi-e Trieszt városa, vagy sem, új palotáját a Sanita-utcában a járásbíróssággal szemben építteti fel.

Talált tárca. *Zeutler András* vámházi tisztviselő ma a rendőrségen letétbehelyezett egy pénztárcát, melyet tegnap este egyik Viale Deakon levő kávéházban talált. A pénztárcában hét korona 61 fillér készpénz volt. A pénztárcát igazolt tulajdonosa a rendőrségen átveheti.

«Aurora». A Cserna Andor szerkesztésében megjelenő eleven, tartalmas és számos művészi illusztrációval tarkított irodalmi és művészi folyóirat e heti, 8-ik száma, gazdag irodalommal jelent meg és érdekes aktualitásokkal és finom irodalmi csemegékkel szolgál az olvasóknak. Rostand verses darabjának, a „Két Pierrot”-nak első magyar fordítása Kosztolányi Dezső kitünő tollából, Mihály Rezső finom rajzaival a legkényesebb ízleléket is kielégíti. Bölöni György Tihanyi Lajossal folytatja a Nyolcak csoportjának ismertetését. Lakatos László Szilágyi Dezső beszédei harmadik kötetének megjelenése alkalmából méltatja a nagy államférfiut, Berkes Imre szellemes szövege és Herman Lipót ötletes rajzai a kültelki színházak művészetéről számol be, Fodor Gyula, Weiner Leó új tankönyvéről írt esszayt. Versek Juhász Gyula és Szabolcsi Lajos írtak, a humort Lovász Károly aktuális strófái és Herman Lipót Paradicsom-rajza képviselik. A tartalmas *Hét* rovatban Vészi Margit pompás karikatúrákat rajzolt a Berlinben élő magyar művészekről, kikerül külön kis cikkben kedves intimításokat olvashatunk.

A *Szemlében* Pogány József Kristóffy könyvéről ír, továbbá kritikák olvashatók Lesznai Anna himzéseiéről, a Bánk bán német előadásáról, a jubiláló Vígyszínházról, a Vizözönről és a Varázsfulva berlini új rendezéséről. Lap-szemle (magyar, német és francia revük érde-

kes kivonatai) és eleven Közgazdasági rovat egészítik ki az Aurora új számát, mely minden könyvkereskedésben és tőzsdében 30 fillérért kapható. Előfizetési ára egész évre 14 korona, félévre 7 korona. Mutatványszámot a kiadóhivataltól (Budapest, VIII., Főherceg Sándor-tér 3i) lehet kérni.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 13. A képviselőházi ülésén *Návay* Lajos elnököl.

Indítványára elhatározzák, hogy a sátorajjai Kossuth-szobor leleplezési ünnepségére a Ház küldöttség útján koszorút küld.

Haydin Imre bizottsági előadó betérjeszti a Pool-szerződésre vonatkozó előterjesztését.

Ezután áttérnek a honvédelmi tárca tárgyalására.

Solymossy Ödön bárió előadó ismerteti a javaslatot s elfogadásra ajánlja.

Kelemen Béla Kossuth-párti kijelenti, hogy minden nemzetnek van önálló hadserege, csak Magyarországnak nincs. A hatvanhetes törvények alapján követeli a nemzeti hadsereget s tiltakozik az abszolút fejedelmi jogok ellen.

Kívánja a magyar nyelvnek a hadsereg keretén belül való érvényesülését. Az újabb katonai követeléseket pártja csak megfelelő rekompenciák ellenében hajlandó megszavazni.

Követeli, hogy a honvédséget önálló hadsereggé fejlesszék. Határozati javaslatot nyújt be, melyben azt kívánja, hogy az összes külföldi parlamenteket együttes mozgalomra bírják a további fegyverkezés megakadályozására. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök szünetet rendel el. Szünet után

Bakonyi Samu függetlenségi kijelenti, hogy mindenben csatlakozik *Kelemen* határozati javaslatához.

Bírálja a törvényjavaslat egyes tételét. Követeli a honvédségnek önálló hadsereggé való átalakítását és fejlesztését. Kifogásolja a katonai tanárképzés módját. A javaslatot nem fogadja el.

Bolgár Ferenc hatvanhetes pártonkívüli volt államtitkár a honvédelmi tárca költség-

Köszönetnyilvánítás.

Alulírottak mély megindultsággal mondunk köszönetet szeretett családfőnk

NATTICH HENRIK

elhalálása alkalmával az evangélikus nitközség, a temetésen megjelent egyesületek részéről tanusított részvétért, valamint mindazoknak, akik koszorúk küldésével, részvényt nyilatkozatokkal és a temetésen való megjelenésükkel adtak részvétüknek kifejezést.

A gyászbaborult család.

A Szent István védjegyü Duplamaláta-sőr

fontos a tüdő- és gyomorban szenvedő betegeknek valamint álmatlanság ellen, különösen szoptató anyáknak s lábbadozó betegeknek

Üdítő!!! Tápláló!!!

Igyék naponta 1—2 üveggel!!!
Hires orvostanárok ajánlják!!!

Kapható: Frisstöltésü palaczkokban minden füszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

CONTINENTAL-AUTOMOBIL PNEUMATIKS

Képviselet és raktár Fiumében:

Gilić R.

Telefon 677. Via Lod. Kossuth 13. Telefon 677.

Két kiadó lakás.

Kiadó június 1-ére a Via Valscurigne 30. sz. ház földszintjén egy 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségből és az első emeleten egy 4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás. Ház-tulajdonos címe a kiadóban.

Automobil bérelhető.

Fiumei első auto-kereskedelmi társaság

Telefon 310. Telefon 310.

Kitüntetett Első Nagy Divatszalon

Maly-Vidali C. utóda

Alapítotott 1872. évben FIUME Aranyéremmel kitüntetve

Ő fensége Klotild főhercegnő udva. i szállítója.

Női kalap modellek, bel- és külföldi gyárakból. - Augol kalap különlegességek. - Csokorszállagok és nemzeti szallagok, virágok és tollak divatickek nagy raktára.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbaosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb füszerüzletben.

Igmándi

Keserűvíz

Az elrontott gyomort 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza,

Kis üveg 40 fillér.

Nagy üveg 60 fillér.

vetésének egyes részleteit fejtegeti. A javaslatot elfogadja.

Szmezsányi György kéri, hogy beszédét hétfőn mondassa el. A Ház ehhez hozzájárult, mire Zichy János gróf kultuszminister a közoktatásügyi állapotokról terjesztette be jelentését, mire az ülés véget ért.

Minisztertanács a Házban.

BUDAPEST, máj. 13. A képviselőházban ma délben a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyeken az ülések meghosszabbításáról tanácskoztak.

Lukács László a királynál.

BUDAPEST, máj. 13. **Lukács László** pénzügyminister ma délelőtt automobilon Gödöllőre ment, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. Lukács másfélórát referált a királynak.

A király Gödöllőn.

BUDAPEST, máj. 13. A király az elmúlt éjjel jól aludt. Korán reggel felkelt s dolgozószobájába vonult, majd rövid sétát tett a parkban s aztán ismét íróasztalához ült. Délután **Khuen-Héderváry** gróf miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadja.

A horvát helyzet.

ZÁGRÁB, máj. 13. Május 15-én a horvát önálló párt nagygyűlést tart, amelyen az új tartománygyűlési képviselőválasztások iránti előkészületekről fognak tanácskozni.

Molnár Ferenc — öngyilkos?

BUDAPEST, máj. 13. **Molnár Ferenc**, a kiváló író tegnap éjjel idegességében nagy mennyiségű veronált vett be, úgy hogy mérgezési tünetek közt megbetegedett s szanatoriumba kellett szállítani. Molnár az éjszakát nyugodtan töltötte s ma délelőtt már látogatókat is fogadott.

Egyes lapok a mérgezési esetet öngyilkosági kísérletnek mondják. Molnár Ferenc mielőtt a mérget bevette, egy jó barátjához intézett levelében végrendelkezett. Ebből tehát kétségtelenül kiderül, hogy Molnár öngyilkosági kísérletet követett el. Állapota aggodalomra nem ad okot s néhány nap múlva elhagyhatja már a szanatoriumot.

Veszedelmes villámcsapás.

MAKÓ, máj. 13. Ma óriási vihar vonult végig Csanádapáca község felett. A villám többször egymásután lecsapott **Annus Péter** földbirtokos házába, akinek 18 és 20 éves fiát agyonsújtotta. Az istállóban levő 4 ló és 24 tehén is elpusztult. A kár több ezer korona.

Feketét életfogytiglani fegyházra ítélték.

BUDAPEST, máj. 13. **Fekete Vilmost**, a rablógyilkos gyógyszerészt az esküdtszék tegnap este nyolc órakor **életfogytiglani fegyházra** ítélte. Az elítéltet ma délelőtt kiszállították a gyűjtőfogházba. Elszállítása előtt öccsével találkozott, akinek azt mondta, hogy ha halálra ítélték volna, akkor legalább minden szenvedésének vége szakadt volna. Jogszázkörök azt hiszik, hogy a büntetést a Kuria le fogja szállítani.

A horvát bán Budapesten.

BUDAPEST, máj. 13. **Tomasics Miklós** dr. horvát bán ma délelőtt Budapestre érkezett s hosszabb ideig tanácskozt **Khuen-Héderváry** gróf miniszterelnökkel.

Eihunyt képviselő

BUDAPEST, május 13. **Förster Ottó** országgyűlési képviselő **Förster Aurél** képviselő bátyja ma délelőtt egyik itteni szanatoriumban meghalt.

Gyilkosság a kórházban.

TEMESVÁR, máj. 13. A lippei kórház elmebeteg osztályán meggyilkolva találták **Juncker** asztalost. A vizsgálat kiderítette, hogy az asztalost **Hett Jakab** elmebeteg gyilkolta meg.

Halálra ítélt gyilkos.

BERLIN, máj. 13. A berlini törvényszék **Kunde Vilmos** vadorzót, aki az erdőben egy csendőrt megölt, kötélt általi halálra ítélte. Kunde nyugodtan fogadta az ítéletét.

Letartóztatott milliomos.

BERLIN, máj. 13. A schönebergi rendőrség értesítésére letartóztatták **Schulze** Erich bank és bányagazgatót, aki többszörös milliomos. Letartóztatását az ügyészség rendelte el, mert egy ékszerészől nagyértékű drágaköveket csalt ki.

Tüntetés a Műegyetemen.

BUDAPEST, máj. 13. A Műegyetemen ma délelőtt nagy tüntetés volt. A liberális érzelmű hallgatók adtak kifejezést elégedettségüknek az oltárszentelés miatt s hevesen tüntettek a rektor és a tanári kar ellen. A tüntetők egyúttal a Galilei-kör nyilatkozatát is osztogatták. A rektor a rendőrségre telefonált, ahonnan nagyobb csapat vonult ki, mely a tüntetőket szétszórta. Számos műegyetemi hallgatót letartóztatták.

Mahler Gusztáv betegsége.

BÉCS, máj. 12. **Mahler** Gusztáv operagazgató, akit tegnap az expresszvonattal haldokolva Bécsbe szállítottak az éjszakát jól töltötte s állapotában nem állott be rosszabodás.

Elmebeteg gyilkos.

BÉCS, máj. 13. **Hofmeister** dr. pénzügyi biztos, aki **Holtaus** nevű tisztviselő barátját meggyilkolta, az orvosi vizsgálatnál elmebetegnek bizonyult. A gyilkost **Steinhofba** szállították.

Bánffy báró állapota.

BUDAPEST, máj. 13. **Bánffy Dezső** báró miniszterelnök állapota az utolsó napokban olyannyira javult, hogy a teljes felgyógyulás most már biztosan remélhető.

Borszéki
GYÖGYÉSZÜDÍTŐVIZ.
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár: **C. Brazzoduronál** - Telefon 495.

Varrónó házakhoz ajánkozik

Cim Viale Deák 40. szám II. emelet
Jekli Jakabné.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás **8 koronától fejjebb.** Családoknak engedmény.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF**
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az **Andrássy-utca** és **Remai-utca 4. számú ház sarkán.**

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

WELLMANN TESTVÉREK VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE

Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.

Nagy raktár tiszta alumínium-, bern-
dorfi tiszta nikkell-, valamint zomán-
cozott bádogg- és öntöttvas edények-
ben. - Konyha és tizedes mérlegek,
súlyok stb.

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-
árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán.

Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kö-
tények, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők,
esernyők és sétatöbök. **Jutányos árak.**

Szives pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

Féltabilgépek. Gőzgépek. Gőzkazánok
Motorok. Sínek. Szivattyúk. Malom-
gépek. Modern transmissziók. Távirid-
huzalok. Minden méret és nagyságban kaphatók

ABELES EMIL vas- és géposztályánál
Budapest V. kerület, Váci-ut 88. szám.

Gépek és kazánok **kölcsönbe** is adhatók.

TELEFON 132-14.

Sürgönesim: **BARSEL.**

„ADRIA“ szálló és étterem

FIUME
ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJČ PALOTA)

A város központjában a hajóallo-
más közelében. Kényelmesen be-
rendezett szobák tengeri kilátással,
fürdőkkel és villanyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: **de Negri Tranquillo.**

MERKUR KÁVÉHAZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK. □

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

Esténként **Somogyi Zsiga** hangversenyez.

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRAD FERENC tulajdonos.

Szerencsétlenül járt matróz.

PÓLA, máj. 13. Mikor a „Zenta“ csatahajó a hadikikötőbe befutott, *Uraj* matróz a hajólépcső leeresztésénél a tengerbe esett s elmerült a vízben. Holttestét eddig nem találták meg.

Égő hajógyár.

PÉTERVÁR, máj. 13. A pétervári távirati iroda jelenti a Fekete-tenger mellett lévő *Nikolajevből*, hogy az ottani hajógyárban nagy tűz pusztult. A mintaosztály és az asztalosmihelyek lángokban állanak.

Aehrenthal hivatalában.

BÉCS, máj. 13. Aehrenthal gróf külügyminiszter május 23-án újból átveszi a külügyminiszterium vezetését.

Politikai amnesztia**Montenegróban.**

CETTINJE, máj. 13. Montenegrónak királysággá való emelésének évfordulóján az összes politikai foglyok amnesztiát kapnak.

Általános sztrájk Madridban.

MADRID, máj. 13. Az építkezési szakmák munkásainak sztrájkja átterjedt a vidékre. A munkások szervezetei hétfőn az általános sztrájkot fogják proklamálni, ha addig az építkezési munkások bérkövetelése nem teljesednek.

A denveri vasuti katasztrófa.

LONDON, máj. 13. Eddig még nem lehet tudni, hány halottja van a denveri katasztrófának, mert több vasuti kocsi az utasokkal együtt a folyóban elmerült.

Az angol koronázás.

LONDON, máj. 13. A „Daily Mail“ jelentése szerint *Alexandra* anyakirályné nem vesz részt a királyi pár koronázásán. Az anyakirályné szombaton hagyja el Londont s a koronázási ünnepély végéig Sandringhamban marad.

A török hadsereg hűsége.

SZALONIKI, máj. 13. A hadtestparancsnok és a II. hadtest felügyelője *Mahmud Sefket* pasához intézett távirataikban kijelentették, hogy a hadsereg mindenkor hű lesz az alkotmányhoz s a politikától távol tartja magát.

Natalia exkirályné nagybeteg.

BELGRÁD, máj. 13. Ideérkezett hírek szerint *Natalia* volt szerb királyné súlyosan megbetegedett s ezért katasztrófától tartanak.

Kiállítás a Kristálypalotában.

LONDON, máj. 13. Tegnap ünnepélyesen megnyitották a Kristály-palotában a koronázási ünnepélyekkel kapcsolatban rendezett kiállítást a királyi pár jelenlétében. A kiállítók Anglia ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági termékeinek összes ágazatait képviselik.

Francia flotta-manőverek.

PÁRIS, máj. 13. Az ezidei nagy flotta-manővereken már négy Daaton-típusú Dreadnought-hajó résztvenni Lapeirere tengeri parancsnoksága alatt, flottaosztálylyá egyesítve. A manővereken, amelyek szeptemberben a Földközi-tengeren Jaureguiberry tábornok főparancsnoksága alatt fognak lefolyni és 14 napig tartanak, összesen 18 páncéloshajó, 6 páncélos cirkáló és 15 torpedózó vesz részt 750 tiszttel és 18,600 főnyi legénységgel. A francia flotta a *Matin* megjegyzése szerint, még eddig soha sem volt ilyen nagy haderőre egyesítve.

Választó Polgártársak!

Hétfőn, f. hó 15-én hivatva lesztek szavazati jogotokat oly célból gyakorolni, hogy a városban a normális viszonyok visszaállítsanak, s annak törvényes képviselőtestülete visszaadassék.

Szavazataitoktól függ ezuttal jobban, mint bármikor Fiume sorsa; szabad akaratotok kifejezése fog most, mint eddig még soha afölött dönten, vajjon a város a meddő, semmiképpen sem igazolt harcot, mely az életfontossággal bíró érdekeket sérti s úgy a közigazgatási mint a gazdasági téren minden ténykedést megbénít — folytassa-e vagy sem.

Az Autonóm Szövetség, mely szükségszerűleg keletkezett s azért alapított, mert a polgári elemekkel való egyesülés iránti minden kísérlet célzatosan meg lett húsítva, hozzátok fordul, választó polgártársak, kérve, hogy szavazataitokkal törekvéseiket támogassátok.

És teszi ezt abban a meggyőződésben, hogy ti, ezen törekvései őszinte és becsületes voltáról bizonyosak lévén, támogatni fogjátok igyekezetét, hogy a város közigazgatási ügyei oly személyekre bizassanak, kik eszük, szívük és jellemükre való tekintettel biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy csakis a város jólétének előmozdítását fogják szem előtt tartani.

A Szövetség tagjainak legnagyobb része, sőt azok, kik annak létesítését kezdeményezték, eddig is nem egy alkalommal bizonyították be az önkormányzati eszméhez való ragaszkodásukat, a nemzetiségi elv tekintetében szilárdságukat, nyelvünk, hagyományaink és önkormányzatunk iránti szeretetüket.

Az Autonóm-Szövetség, azt az elvet követve, hogy a magyar elemmel való együttlét lehető legjobb viszonyait fönntartsa, jelöltjei jegyzékébe fel vett néhány magyar anyanyelvű polgártársat is, kik a magyarság képviseletében összeegyeztethetik saját aspirációikat a mi követelményeinkkel és tiszteletben fogják tartani autonóm jogainkat.

Ezen program kifejezéséül a Szövetség az alább felsorolt jelölteket ajánlja nektek. Ezek mindegyikét ama forró óhaj vezérli, hogy a városunkban az a béke és összetartás visszaállítsék, melyre Fiumének feltétlen szüksége van, ha egy jobb jövő felé bizalommal akar haladni.

Ime tehát azon jelöltek nevei, kiket megválasztásra ajánlunk:

Branchetta Antal, Brazzoduro Bellino, Bosizio Henrik, Celligoi Vencel, Cartesio Guido, Descovich Henrik, Descovich Hektor, Eidlitz Hugó, Fabich Jenő, Fésüs Győgy dr., Fletzer Ferenc, Fonda Antal, bersezi Francovich János, Frank Arnold, Friedrich Adelsfeld Antal dr., Gherbaz Hugó, Gerzmann Vince, Jechel Leó, Koller Ödön, Kucich Raimond, Mattesich Antal, Mayländer Salamon, Meynier Károly, Minach János, Minach János M., Mini Ariosto, Mizzan Hadrián dr., Mohovich Donáth, Mohovich Mario, Negovetich Artur dr., Ossoinack András, Ossoinack János, Pagan Hugó, Persich Armand, Pillepich Santo, Prencis János, Prodam János, Raicich Senen, lovag Randich János dr., Riboli Alfonz, Riccotti Arrigo, Rocca Antal, Rubinich János, zimonyi Schwarz Mihály, Seemann Antal dr., Smoquina Antal, Stanflin Germano, Szabó Sámuel, dr. Szegő Gyula, de Terzi Vince, Vezzil Benvenuto, ifj. Vio Antal dr., Vio Ferenc dr., Volani Domokos, Zefran Ferenc.

Választó Polgártársak!

Ha azt kívánjátok, hogy városunkban a béke, melyre oly nagy szükség van, visszaállítsák, ha fenn akarjátok tartani régi hagyományainkat a hasznos és önzetlen munka tekintetében, ha azt akarjátok, hogy kiváltságaink és jogaink komoly védelemben részesüljenek, ha végül az igazság és becsületesség diadalát óhajtjátok, adjátok le tömegesen szavazataitokat az általunk ajánlott jelöltekre.

Ezzel ti választó polgárok hazafias cselekedetet gyakoroltok!

Éljen a Magyarországhoz külön testként fölbonthatatlan kötelékkel hozzáfűzött Fiume!

Éljenek a mi jelöltjeink!

**Az Autonóm-Szövetség
Választó-Bizottsága.**

TURINI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS 1911.

A S. A. L. V. E. vezetése és a kiállítás Végrehajtó Bizottságának ellenőrzése alatt álló

SZÁLLODÁK

Minden modern kényelem. Egyenesen szállóknak készült épületek.

Új berendezés. — Központi fűtés. — Villanyvilágítás. — Fürdők. — Autóautó az állomáson.

Grand Hôtel Victoria - - ELSŐRENDŰ - -VIA MARIA VITTORIA 33, a város központjában.
250 szoba. Szalon. 2 Lift. Étterem. Szobák fürdővel. Garage.**Grand Hôtel de l'Exposition** ELSŐRENDŰVIA SALUZZO 34. Öt percre a közp. pályaudvartól és a kiállítástól.
150 szoba. Szalon. Lift. Étterem.**Hôtel Dora**CORSO S. MAURIZIO, a királyi palota kertjével szemben.
Turin legnagyobb szállója.
500 szoba. 20 Szalon. Lift. Fürdők. Étterem.**Hôtel Meublé des Nations**VIA MADAMA CRISTINA 15. Központi fekvés, közel a kiállításhoz.
80 szoba és terem. Felvonó. Fürdők.**Hôtel Meublé Donizetti**VIA DONIZETTI, a VIA ORMEA sarkán, 5 percre a kiállítástól.
100 szoba. Szalonok.**Hôtel Valentino** .. MÁSODRENDŰVIA ORMEA 38, a kiállítás bejárata mellett.
85 szoba. Szalonok.**Hôtel Meublé Stupinigi**VIA S. SECONDO, a VIA FILANGERI sarkán, az állomás mellett.
50 szoba. Szalonok.**Hôtel Meublé Crimée**VIA MONCALIERI 61, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben,
a domb alján.
75 szoba. Szalonok. Garageok.**Hôtel Pension Eridano**VIA MONCALIERI 63, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben,
a monumentális hid és a domboldal kertje mellett.
70 szoba. Szalonok. Étterem. Bar.**Hôtel Regina** MÁSODRENDŰCORSO REGINA MARGHERITA, a CORSO FARINI sarkán. Remek kilátás a
dombokra és az alpesekre. Az Antonelliana múzeum és a Pó mellett.
500 szoba. — Nagy terem ünnepek és bankettek számára. — Lift.
Étterem.Felvilágosítások és szobamegrendelések végett következő címhez tessék fordulni:
Direction Générale des Hôtels de l'Exposition
Turin Via Arcivescovado 1 a. I. étage. Telefon 44-38. Sürgőcím: SALVE.

:: A turini kiállításra utazók figyelmébe! ::

Hôtel Monopol Meublé

Via Accademia Albertina 37. szám (a Corso Vittorio Emanuele sarkán)

Turin egyetlen német szállodája.3 percre a „Porta Nuova“ központi pályaudvartól,
2 percre a kiállítás főbejáratától.**ÁRAK 3 LIRÁTÓL FELJEBB.**

Modern kényelem! - Német levelezés és kiszolgálás!

Tulajdonos Meyer M.

Értesítés.Van szerencsém a t. közönség
b. tudomására adni, hogy a Via
delle Pile 2. számú házban a Grand
kávéház mögött a**Dreher éttermet**átvettem. Elsőrangú konyha, kitűnő
magyar és dalmát borok. Dreher-
féle világos és barna sör. Jutányos
árak, figyelmes és pontos kiszol-
gálás. Éjjel 2 óráig nyitva. Havi
előfizetések 48 és 56 K. Minden
pénteken halacsóra. Konyháért
a budapesti 1896-iki milleniumi
kiállításon dicséret oklevéllel kitün-
tetve.

Tisztelettel

STÖHR KÁROLY
vendéglős.**AURORA** kávéház
Venece Szt MárktérKitűnő fagyalt, tea kávé, cso-
koladé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Első Fiumei Magyar

Kárpitos és diszítő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű kárpitos, diszítő
és angol bormunkát jutányos árban.
Szíves pártfogást kér

Eisler S. kárpitos.

Cantrida fürdő és vendéglőHideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy
árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan
borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés
Fiuméból a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután
katonazene.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MIWA“
beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvái kitűnő
:: szerkezete folytán a legerősebb szakálnövésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

Fiume, Corso 7 Spiegl Bazar Fiume, Corso 7

a Royal szálló alatt

Diszité, játék, bőr, utazási, toilette és parfüm cikkek. Nipp és
diszitési tárgyak. Üveg, porcellán, zománc, kőedény és alumi-
nium cikkek. Házi és konyhaberendezés.

6 szabott ár: 54 fillér 1, 2, 3, 4, 5 korona és feljebb.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE Riva Schiavoni
a Lido-hajóállomása szemben.A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terras. :: Német és
:: magyar konyha. ::Müncheni és pilseni sör egyenesen a hordóból kimérve.
Levelezés minden nyelven.

Nem igaz, hogy drága a kenyér!

Az „Anker“ kenyéramely igen izletes és nagyobb táperővel bír,
mint bármelyik más kenyér, naponta frissen
kapható:Malvich Giovanni fűszer- és csemegeüz-
letében, Via Germania 2,Weiss Ignác fűszer üzletében Mercato 1. és
Cartesio Nicoló fűszer- és csemegekeres-
kedőnél Corso.

A kenyér csak akkor valódi ha a gyári horgony márkával van ellátva.

ROSENBERGER B.

Butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504

REIS J. Fiume, Via delle Pile 4. sz.
(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanel-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak. Uri- és női fehéreneműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők. Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

Feldman Nándor és Tsa**BANK-ÜZLETE****BUDAPEST,****VI., Andrassy-ut 50 szám.**

Első Magyar Általános Biztosító Társaság kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztés- és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, tőzsdéi árfolyamon; állami-, városi-szubvenciók eszkomptálása; kölcsönök hasznélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes. Telefon 21-10. Magyar és német levelezés. Telefon 21-10.

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tisztá sima legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcüre ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle**MARGIT-****CRÉME**

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után biztosan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, mitesszert, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crème teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEEN gyógyszerész **ARADON**

Kapható Fiumében: Skodnik H. gy. Papp R. drog. Babich Hinko, Catti György, Prodám Johann, Franco Prodám és Dr. Mizzan A. győgszertárakban, Ernesto Benco, Jechel Francesco és Pavacich Fratelli drog.

„M-l-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadóboxban!

Figyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Figyelem!**Figyelem!****NEMES HENRIK** bazárjában

FIUME Via Fiumara 4.

Dus raktár cipőkben, harisnyákban, utazási cikkek, konyhaeszközökben stb.

Gyermekkoscsik nagy választékban. Játékkártya eladás.

Két elegáns, teljes hálószoba berendezés,

esetleg részletfizetésre is eladó

HERSKOVITS S.

Via Giuseppe Parini 6. szám.

KIADÓTULAJDONOS; „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEÁK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett. ZONGORABERLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS. A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselősege.

ÚJ VASKERESKEDÉS!

Igen nagy választék mindenféle email és alumínium edényekben, kályhák, csövek, ablaküveg, petrolium és mindennemű lakatos és asztalos szerzőmokban. --- Jutányos árak.

MILLICH ROMUALDO
PIAZZA DEL GIARDINO PUBBLICO

Megnyilt a

„Mercur” Drogheria

FIUME

Via Pomerio 758. szám alatt.

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyilt.

Nagy készlet mindennemű szalón- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

Mindennemű kézimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett hímzések, ugy-szintén női dísz tárgyak és női fejdiszkekbi óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISZ és TÁRSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

HUNGÁRIA-szálloda Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak!

Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.**ZANUTEL A.****könyvkereskedése**

Telefon 197. - FIUME. - Via Adamich.

Nagy választék szpi odalmi, tudományos, művészi és ipari könyvekben. Az ifjúsá és a gyermekvilág részére olasz, magyar, német színesen illusztrált képekkel ellátott tanulságos könyvek.

Mindenképp által hozzáférhető olcsó árak.

Az egészségnek egyik forrása a Marsner-féle pezsgő-limonádé bonbonokból előállított**Pezsgő-Limonádé**

málna, citrom, eper, cseresznye és waldmeister-iz. 2 és 4 filléres pasztillákban és 2 és 5 filléres patent papirzacskókban

csak ezen védjeggyel valódi

csak ezen védjeggyel valódi

Évi fogyasztás 80 millió darab.

Egyedüli készítő Első cseh keleti cukor és eszokoládégyár Königl. Weinberge azelőtt: MARŠNER A. Főraktár: POLAČEK R. - ZÁGRAB. Jurišičeva ulica 21.

Ház eladóFiume legszebb helyén, Podmurvizza alköz-ségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 m²-öl, villaszerű köfállal körölvéve, vízvezetékkel s két cisztemával. Cim a kiadóhivatalban.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME